COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 21.4.2021
COM(2021) 199 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU ȘI COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

privind clauzele de revizuire prevăzute în Directivele 2013/34/UE, 2014/95/UE și 2013/50/UE

{SWD(2021) 81 final}

Cuvânt înainte

Prezentul raport examinează clauzele de revizuire cuprinse în diferite acte legislative ale UE privind publicarea obligatorie a informațiilor financiare sau nefinanciare ale întreprinderilor.

În special, acesta examinează următoarele clauze de revizuire:

- Directiva 2013/34/UE ([1]) (Directiva contabilă):
  - articolul 36 alineatul (9) - regimul de raportare financiară pentru microîntreprinderi;
  - articolul 3 alineatul (13) - efectul inflației asupra criteriilor de mărime pentru IMM-uri;
  - articolul 48 - raportarea plăților efectuate către guverne de industria extractivă sau industria de exploatare forestieră;
- Directiva 2014/95/UE ([2]) (Directiva privind raportarea nefinanciară, de modificare a Directivei contabile):
  - articolul 3 - raportarea nefinanciară de către anumite entități de interes public;
- Directiva 2013/50/UE ([3]) (de modificare a Directivei privind transparența):
  - articolul 5 - cerințe de informare pentru emitenții ale căror valori mobiliare sunt cotate pe piețele reglementate din UE.

După caz, au fost luate în considerare constatările verificării adecvării (evaluării) efectuate de către Comisie a legislației care reglementează raportarea publică periodică a întreprinderilor cu privire la informațiile financiare și nefinanciare. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei rezultat în urma acestei verificări a adecvării însoțește prezentul raport ([4]).

---

[1] Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului, JO L 182, 29.6.2013, p. 19.

[2] Directiva 2014/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 de modificare a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește prezentarea de informații nefinanciare și de informații privind diversitatea de către anumite întreprinderi și grupuri mari, JO L 330, 15.11.2014, p. 1).

[3] Directiva 2013/50/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 de modificare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, a Directivei 2003/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și a Directivei 2007/14/CE a Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a anumitor dispoziții ale Directivei 2004/109/CE, JO L 294, 6.11.2013, p. 13.

[4] Prezentul raport nu este un rezumat al documentului de lucru al serviciilor Comisiei privind verificarea adecvării.

Regimul de raportare pentru microîntreprinderi

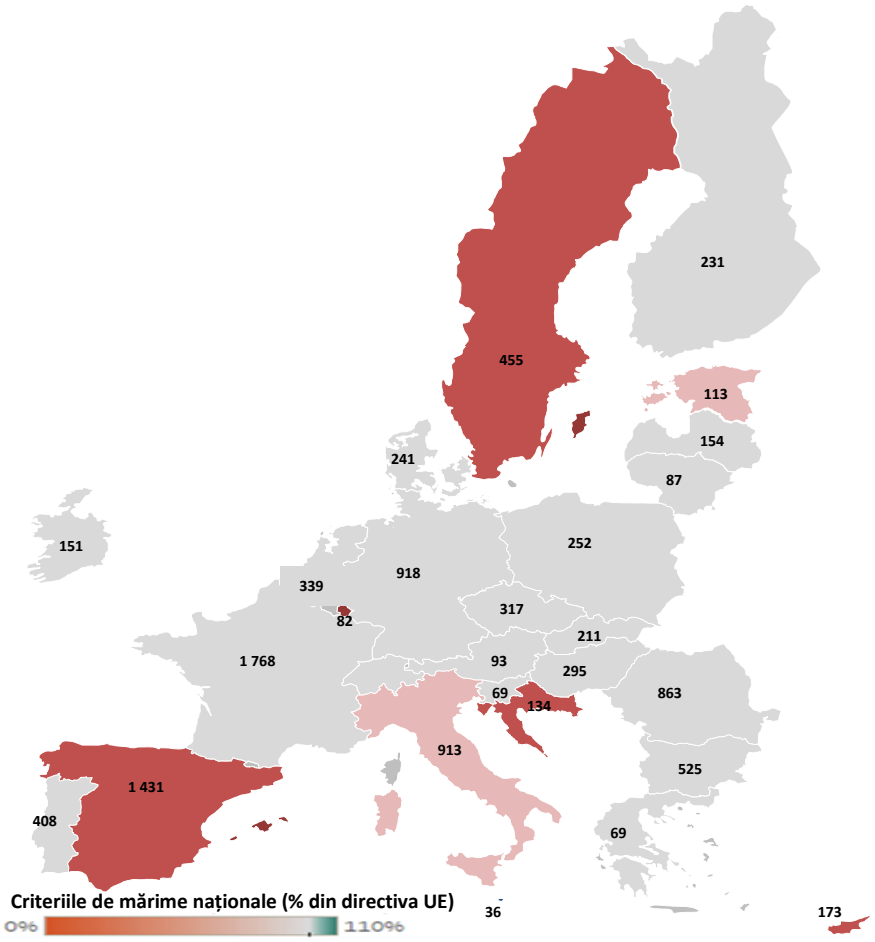
Clauza de revizuire: Directiva 2013/34/UE (Directiva contabilă) - articolul 36 alineatul (9)

Introdus în 2012, regimul specific de raportare pentru microîntreprinderi permite o simplificare semnificativă a raportării, pe baza unei definiții la nivelul UE a microîntreprinderilor și a mai multor opțiuni oferite statelor membre. Statele membre care îl aplică au profitat, în general, de revizuirea ulterioară a Directivei contabile din 2013 pentru a pune în aplicare simplificarea începând cu exercițiul financiar 2016.

Numărul de microîntreprinderi

În 2016, 13,5 milioane de societăți cu răspundere limitată intrau în domeniul de aplicare al Directivei contabile în UE-27. Dintre acestea, 11,1 milioane (82 %) erau microîntreprinderi, conform criteriilor de mărime prevăzute de directivă. Figura 1 prezintă numărul de microîntreprinderi pentru fiecare stat membru.

Figura 1 – Numărul de microîntreprinderi din UE în 2016 (‘000)



Sursa: CEPS pe baza Orbis Europe - 2016

Notă: Harta indică numărul de microîntreprinderi din fiecare stat membru, pe baza aplicării criteriilor de mărime prevăzute în Directiva contabilă. Codul de culori indică situațiile în care criteriile de mărime naționale se abat de la legislația UE, ca proporție din criteriile de mărime prevăzute de Directiva contabilă. Gri deschis înseamnă că nu există niciun efect.

Șase state membre (Cipru, Spania, Croația, Luxemburg, Malta și Suedia) nu recunosc un regim special al microîntreprinderilor în ceea ce privește raportarea societăților. Dintre cele 21 de state membre care recunosc un regim super-simplificat pentru microîntreprinderi, 20 aplică în mod fidel criteriile de mărime prevăzute de directivă. Două state membre (Estonia și Italia) utilizează criterii de mărime inferioare celor prevăzute de directivă. Ca urmare, 8,6 milioane de societăți sunt recunoscute ca microîntreprinderi în UE, și anume 78 % din numărul total de microîntreprinderi recunoscute de directivă.

Simplificarea și reducerea costurilor administrative

Regimurile de raportare ale microîntreprinderilor au fost simplificate într-o măsură diferită, în funcție de legislația fiecărui stat membru. În scenariile cele mai pesimiste (nu există o clasificare a microîntreprinderilor, simplificarea este redusă), microîntreprinderile trebuie să respecte regimul de raportare aplicabil întreprinderilor mici ([5]).

Legislația UE permite statelor membre să simplifice regimul pentru întreprinderile mici, adaptându-l în mai multe moduri la nevoile societăților. În acest caz, microîntreprinderile pot alege una sau mai multe dintre următoarele opțiuni:

- să întocmească un bilanț și un cont de profit și pierdere foarte prescurtate;
- să reducă informațiile din note aproape complet;
- să nu întocmească raport de gestiune;
- să nu efectueze niciun audit;
- să aibă un regim special de publicare (sistem de tip ghișeu unic, doar bilanț);
- să nu calculeze și să nu recunoască angajamentele la încheierea exercițiului.

Cele 22 de state membre care recunosc microîntreprinderile au utilizat aceste opțiuni într-o măsură variabilă. Centrul de Studii Politice Europene (CEPS) estimează că 13 state membre au pus în aplicare un regim destul de simplu (62 % din întreprinderile eligibile), iar 9 state membre oferă doar o simplificare redusă (38 %) ([6]).

Cele mai populare caracteristici ale unui „regim micro” sunt numărul mai mic de note și structura simplificată a bilanțului și a contului de profit și pierdere. Cinci state membre oferă soluții de tip ghișeu unic (de exemplu, depunerea declarațiilor de impunere o singură dată). Numai două state membre scutesc microîntreprinderile de recunoașterea angajamentelor la încheierea exercițiului.

---

[5] „Regimul mic” este mai puțin împovărător decât regimul de raportare aplicabil întreprinderilor mai mari sau entităților de interes public. Acest lucru se datorează faptului că el limitează informațiile care trebuie furnizate în notele la situațiile financiare necesare și renunță la raportul de gestiune și la cerințele de audit.

[6] A se vedea „indicele de reducere a sarcinii” pentru fiecare stat membru, *Study on the accounting regime of limited liability micro companies* (Studiu privind regimul contabil al microîntreprinderilor cu răspundere limitată) – CEPS – mai 2019, p. 38.

Majoritatea microîntreprinderilor par să nu aibă cunoștință de existența unui regim super-simplificat sau, dacă știu, nu îl pun în practică din inerție. Contabilii ([7]) s-ar putea să nu își fi îndeplinit rolul în ceea ce privește sensibilizarea și/sau în punerea în practică a simplificării, ceea ce a avut ca rezultat faptul că microîntreprinderile nu au beneficiat pe deplin de avantajele simplificării, cum ar fi reducerea semnificativă a onorariilor contabililor externi ([8]).

Având în vedere acest lucru, se estimează că, pentru cele 8,6 milioane de microîntreprinderi afectate, economiile de costuri recurente actuale se ridică la 79 de milioane EUR pe an ([9]), pe lângă costuri inițiale unice de 20 de milioane EUR ([10]).

Dacă în toate statele membre raportarea ar fi complet simplificată și toate întreprinderile ar fi pe deplin conștiente de acest lucru, economiile de costuri estimate pentru 11,1 milioane de microîntreprinderi ar putea ajunge la 1 020 de milioane EUR anual ([11]), pe lângă costuri unice inițiale de 255 de milioane EUR ([12]).

Concluzii

Începând din 2013, Directiva contabilă a protejat, în mare măsură, microîntreprinderile de împovărarea excesivă. Acest lucru se datorează faptului că nu li se poate impune să raporteze mai mult decât întreprinderile mici. În prezent, 78 % dintre microîntreprinderi sunt recunoscute ca atare în UE, ceea ce înseamnă că beneficiază de un regim de raportare și mai simplificat. Acest lucru a fost posibil pentru că majoritatea statelor membre au profitat de oportunitățile de simplificare oferite de directivă. Gradul de simplificare poate varia foarte mult de la un stat membru la altul. Astfel se explică, în parte, de ce economiile de costuri au atins doar o parte din potențialul lor maxim. În rest, se pare că întreprinderile însele nu cunosc sau se opun schimbărilor. Acest lucru reduce impactul simplificării. Comisia îndeamnă statele membre care nu au făcut deja acest lucru să recunoască pe deplin toate microîntreprinderile din UE ca atare, să simplifice cât mai mult regimul de raportare al acestora și să sensibilizeze publicul cu privire la ocaziile oferite în acest sens.

---

7 Dintre microîntreprinderile care au participat la sondajul efectuat de CEPS, 72 % apelează la un contabil extern.

8 Sursa: CEPS.

9 Reducerea actuală a sarcinii în curs pe an: 8,6 milioane de microîntreprinderi (criterii de mărime naționale și regim pus în aplicare) * 20 % care autoraportează și au cunoștință de regimul super-simplificat * 50 % care aplică regimul super-simplificat * *6,0 ore economisite* * rezultate orare medii de 15,28 EUR = 79 de milioane EUR. Calculele serviciilor Comisiei rezultate din datele CEPS.

10 Costuri unice actuale: 8,6 milioane de microîntreprinderi (criterii de mărime naționale și regim pus în aplicare) * 20 % care autoraportează și au cunoștință de regimul super-simplificat * 50 % care aplică regimul super-simplificat * *1,5 ore economisite* * rezultate orare medii de 15,28 EUR = 20 de milioane EUR. Calculele Comisiei rezultate din datele CEPS.

11 Reducerea potențială a sarcinii în curs pe an: 11,1 milioane de microîntreprinderi (criterii de mărime prevăzute de Directiva contabilă) * *6,0 ore economisite* * rezultate orare medii de 15,28 EUR = 1 020 de milioane EUR.

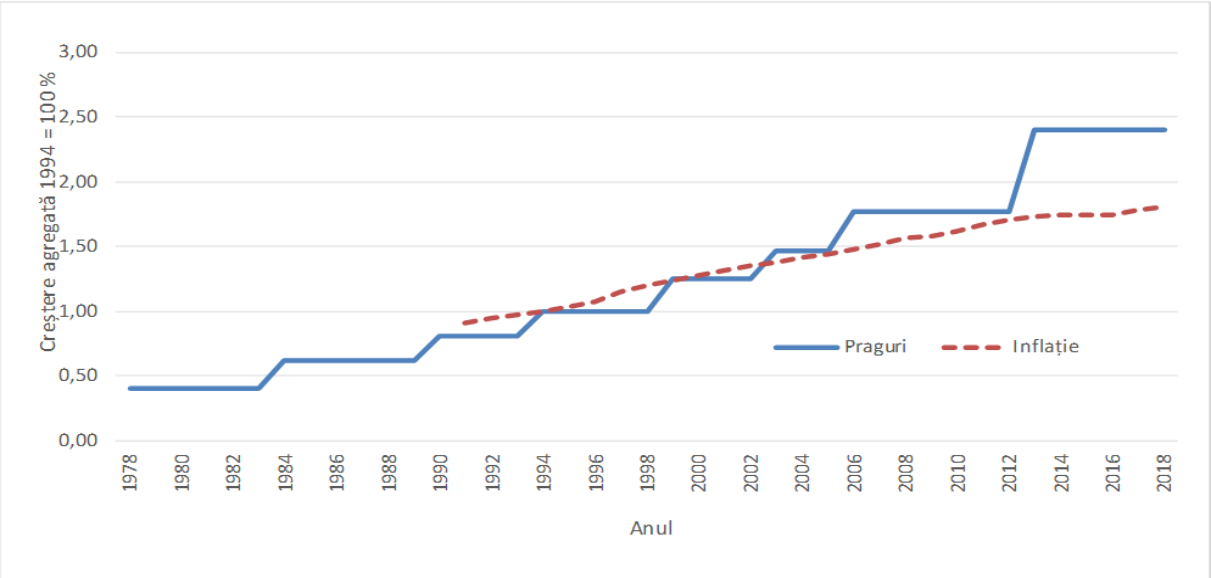
12 Costuri unice potențiale: 11,1 milioane de microîntreprinderi (criterii de mărime prevăzute de Directiva contabilă) * *1,5 ore economisite* * rezultate orare medii de 15,28 EUR = 255 de milioane EUR.

Ajustarea criteriilor de mărime pentru IMM-uri în funcție de inflație

Clauza de revizuire: Directiva 2013/34/UE (Directiva contabilă) - articolul 3 alineatul (13)

Criteriile de mărime prevăzute în Directiva contabilă au fost revizuite în mod regulat de la prima adoptare a directivei, în 1978. Revizuirile au reflectat inflația înregistrată de-a lungul anilor și uneori au depășit nivelul acesteia. Figura de mai jos sintetizează evoluția situației:

Figura 2 - Evoluția criteriilor referitoare la dimensiunea monetară a IMM-urilor prevăzute în Directiva contabilă



Sursa: Comisia Europeană - punct de referință: criterii privind dimensiunea redusă (cifra de afaceri/bilanțul total) - baza 1,00 în 1994

În 2013, în Directiva contabilă ([13]) a fost introdusă obligația Comisiei de a revizui și, după caz, de a modifica (prin acte delegate) criteriile de mărime, prin definirea categoriilor de întreprinderi (microîntreprinderi, întreprinderi mici, mijlocii, mari) cel puțin o dată la cinci ani, pentru a ține seama de efectele inflației. Astfel, legislația UE urmărește menținerea statu-quo-ului, și anume evitarea unei situații în care, din cauza inflației, în special microîntreprinderile și întreprinderile mici ar fi supuse în mod involuntar regimurilor contabile mai împovărătoare aplicabile întreprinderilor mai mari.

Zona geografică

Directiva exprimă criteriile de mărime a întreprinderii în euro. **Zona euro** (Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania și Țările de Jos) reprezintă 74 % din întreprinderile din UE([14]) .

[13] Articolul 3 alineatul (13).

[14] Sursa: CEPS/Comisia. Letonia a aderat la zona euro în 2014, iar Lituania în 2015. Acest sondaj utilizează datele Eurostat privind zona euro, care cuprinde aceste țări. Nu s-au făcut retratări specifice.

În ceea ce privește țările **din afara zonei euro** (Bulgaria, Croația, Cehia, Danemarca, Ungaria, Polonia, România și Suedia), acestea ar trebui să își ajusteze criteriile naționale de mărime pentru întreprinderi în funcție de ratele de schimb valutar ale monedelor lor respective atunci când transpun în legislația națională criteriile directivei exprimate în euro.

Cât despre țările care fac parte din Spațiul Economic European (Norvegia, Islanda și Liechtenstein), acestea ar trebui, de asemenea, în mod normal, să ia în considerare ajustarea criteriilor naționale de mărime pentru întreprinderi.

Inflație

În perioada de 7 ani cuprinsă între 1 ianuarie 2013 și 31 decembrie 2019**,** inflația cumulată a ajuns la 6,4 % în zona euro și 7,5 % pentru UE27 ([15]).

Ajustarea criteriilor de mărime

Criteriile de mărime ajustate cu 6,4 % pentru a ține seama de inflație ar fi după cum urmează (înainte de rotunjire):

Figura 3 - Pragul pentru IMM-uri prevăzut în Directiva contabilă, actual și ajustat cu inflația de 6,4 %

		Bilanț	**Cifra de afaceri**
Microîntreprinderi			
	Actual	350 000 €	700 000 €
	Ajustat	372 400 €	744 800 €
Întreprinderi mici (limita inferioară)			
	Actual	4 000 000 €	8 000 000 €
	Ajustat	4 256 000 €	8 512 000 €
Întreprinderi mici (limita superioară)			
	Actual	6 000 000 €	12 000 000 €
	Ajustat	6 384 000 €	12 768 000 €
Întreprinderi mijlocii/mari			
	Actual	20 000 000 €	40 000 000 €
	Ajustat	21 280 000 €	42 560 000 €

Sursa: Comisia Europeană

[15] Sursa: Eurostat, toate elementele, IAPC - 2015 baza 100.

În această etapă, rotunjirea pare necesară pentru a asigura criterii de mărime fezabile, simple și semnificative pentru întreprinderi. Rotunjirea ar trebui să mențină factorul de multiplicare 2 introdus de legiuitor pentru cifra de afaceri în raport cu bilanțul total. Pentru a asigura rezultate semnificative, rotunjirea ar trebui adaptată pentru fiecare criteriu de mărime, astfel încât inflația să fie reflectată în mod fidel cu o rotunjire semnificativă.

Se sugerează aplicarea următoarelor reguli de rotunjire: (i) criterii de mărime pentru microîntreprinderi, la următoarele 25 000, (ii) pentru întreprinderi mici, la următoarele 100 000, (iii) pentru întreprinderi mijlocii/mari, la următoarele 500 000.

Tabelul de mai jos arată modul în care ajustarea în funcție de inflație corespunzătoare lunii decembrie 2019 ar putea duce la rotunjirea criteriilor de mărime, indicând valorile absolute și creșterea procentuală a criteriilor de mărime actuale:

Figura 4 - Pragul pentru IMM-uri prevăzut în Directiva contabilă, cel actual comparativ cu cel ajustat pentru o inflație de 6,4 % și rotunjit

		Bilanț	**Cifra de afaceri**
Microîntreprinderi			
	Actual	350 000 €	700 000 €
	Ajustat și rotunjit	375 000 €	750 000 €
	% rezultat	*7,1 %*	*7,1 %*
Întreprinderi mici (limita inferioară)			
	Actual	4 000 000 €	8 000 000 €
	Ajustat și rotunjit	4 300 000 €	8 600 000 €
	% rezultat	*7,5 %*	*7,5 %*
Întreprinderi mici (limita superioară)			
	Actual	6 000 000 €	12 000 000 €
	Ajustat și rotunjit	6 400 000 €	12 800 000 €
	% rezultat	*6,7 %*	*6,7 %*
Întreprinderi mijlocii/mari			
	Actual	20 000 000 €	40 000 000 €
	Ajustat și rotunjit	21 500 000 €	43 000 000 €

% rezultat	*7,5 %*	*7,5 %*

Sursa: Comisia Europeană

Astfel cum s-a arătat mai sus, rotunjirea determină creșterea criteriilor de mărime cu 6,7 % până la 7,5 %. Acest nivel se apropie rezonabil de mult de rata preconizată a inflației și este consecvent pentru fiecare criteriu de mărime. Prin urmare, criteriile de mărime de mai sus sunt utilizate ca bază solidă pentru analiza impactului.

Analiza impactului în zona euro

Analiza impactului se axează pe obligațiile statelor membre și pe impactul acestora asupra întreprinderilor [stratificare în funcție de mărime ([16]), costuri] din zona euro. Analiza a fost efectuată pentru fiecare stat membru, aplicându-se o inflație de 6,4 % criteriilor naționale actuale și regulilor de rotunjire din fiecare stat membru. S-a considerat că toate statele membre își vor ajusta criteriile de mărime în pofida marjei de manevră care le-ar fi oferită ([17]), asigurând astfel un impact la limita superioară. Lipsa unor date pertinente a dus la imposibilitatea evaluării impactului asupra Ciprului.

- Microîntreprinderile

  Regimul micro este o opțiune pentru statele membre. Se estimează că ajustarea criteriilor de mărime nu ar avea niciun impact asupra statelor membre din zona euro care nu au categoria de mărime sau regimul micro (Cipru, Spania, Luxemburg și Malta). În ceea ce privește celelalte state membre din zona euro, ajustarea în funcție de inflație a criteriilor de mărime pentru microîntreprinderi ar avea drept rezultat faptul că aproximativ 77 000 de întreprinderi (de la limita superioară) nu ar mai fi considerate întreprinderi mici, ci microîntreprinderi. Potențialele economii de costuri sunt rezumate mai jos.

- Întreprinderi mici

  O ajustare în funcție de inflație ar reduce numărul întreprinderilor mici din zona euro cu aproximativ 61 000, în principal ca urmare a faptului că 77 000 ar deveni microîntreprinderi, parțial compensat de faptul că aproximativ 16 000 de întreprinderi mijlocii ar deveni mici.

[16] Pe baza ORBIS și a *Studiului privind regimul contabil al microîntreprinderilor cu răspundere limitată* - CEPS - 2019. Impactul asupra populației a fost estimat pentru fiecare stat membru din zona euro, utilizând criteriile de mărime naționale și aplicând rotunjiri rezonabile.

[17] Statele membre pot fi obligate doar parțial să își revizuiască criteriile de mărime naționale. Directiva oferă o serie de opțiuni pentru criteriile de mărime pentru întreprinderile mici. Numai nouă state membre din zona euro (care pun în aplicare limita inferioară a intervalului) ar fi obligate să realizeze ajustarea la inflație. Acestea reprezintă 1/3 dintre întreprinderile mici. Celelalte state membre (care reprezintă 2/3 dintre întreprinderile mici) ar dispune de o marjă de manevră pentru a decide să nu pună în aplicare ajustarea. Acest sondaj presupune că toate statele membre din zona euro își vor ajusta criteriile de mărime în funcție de inflație.

Dacă statutul a 77 000 de întreprinderi mici ar deveni micro, acestea ar realiza economii globale de costuri de aproximativ 7 milioane EUR ([18]). Potențialele economii de costuri pentru întreprinderile mijlocii sunt rezumate mai jos.

- Întreprinderi mijlocii și mari

  După cum s-a arătat mai sus, numărul întreprinderilor mijlocii/mari ar scădea cu aproximativ 16 000 ca urmare a faptului că unele întreprinderi mijlocii/mari ar deveni mici, ceea ce ar duce la o reducere globală a costurilor anuale de conformare de aproximativ 63 de milioane EUR ([19]) pentru aceste întreprinderi.

  În cadrul acestei categorii, aproximativ 4 000 de întreprinderi mari ar deveni mijlocii ([20]). Se estimează că acestea ar resimți doar efecte marginale asupra regimului lor de raportare: mai puține note, poate; o posibilă exceptare de la obligația de a ține conturi consolidate; probabil că nu ar exista nicio modificare pentru întreprinderile care fac obiectul raportării pentru fiecare țară în parte în sectorul extractiv, și nu s-ar schimba nici regimul de raportare aplicabil entităților de interes public, inclusiv raportarea nefinanciară. Prin urmare, economiile de costuri, considerate nesemnificative, nu au fost evaluate.

Figura de mai jos sintetizează impactul asupra populației și a costurilor în zona euro.

Figura 5 - Variația populației și economiile de costuri pentru fiecare categorie de mărime a criteriilor de mărime ajustate în zona euro

Categoria de mărime	Variații ale populației - zona euro (limita superioară)	Economii de costuri (limita superioară)
Microîntreprinderi	+ 77 390	-
Întreprinderi mici	- 61 613	7 milioane EUR
Întreprinderi mijlocii/mari	- 15 777	63 de milioane EUR

Sursa: Comisia Europeană

Efecte de domino asupra statelor membre din afara zonei euro și a țărilor din SEE

O majorare a criteriilor de mărime exprimate în euro ar implica obligații divergente de a ajusta (sau nu) criteriile de mărime pentru statele membre din afara zonei euro. Pe lângă

[18] Estimare aproximativă - 77 390 * 6,0 ore economisite * rezultate orare medii de 15,28 EUR - rezultate din CEPS. Economiile efective de costuri per întreprindere ca urmare a unei modificări a categoriei de mărime vor varia în practică, în funcție de mărimea, de legislația locală și de circumstanțele fiecărei întreprinderi.

[19] Estimare aproximativă: 15 777 de întreprinderi x 4 000 EUR economii per întreprindere, dintre care 1 000 EUR pentru întocmirea situațiilor financiare, plus economii de aproximativ 3 000 EUR din onorariile de audit (presupunând că toate statele membre implicate scutesc întreprinderile mici). Economiile de costuri utilizate aici au fost raportate de Comisie în cadrul acțiunii de urmărire a evaluării impactului în contextul programului REFIT - a se vedea *Raportul referitor la Programul de acțiune privind reducerea poverii administrative în Uniunea Europeană*, SWD(2012) 423 final (p. 7, p. 15 și p. 16).

[20] Pentru statele membre care nu au categoria întreprinderilor mijlocii (Belgia, Franța, Italia, Slovacia, care reprezintă 42 % din întreprinderi), ajustarea criteriilor de mărime nu ar avea niciun efect.

ajustarea în funcție de inflație, criteriile de mărime naționale respective exprimate în moneda națională ar trebui să fie ajustate și pe baza cursurilor de schimb respective în raport cu euro ([21]) observate la data intrării în vigoare a actului juridic de modificare al UE. Aceste rate viitoare nu pot fi prevăzute pe deplin și, în orice caz, directiva lasă o marjă de manevră de 5 % pentru a se putea stabili criterii de mărime rotunjite în monedele naționale. Această prerogativă a statelor membre adaugă potențiale efecte imprevizibile, cu atât mai mult cu cât marja de manevră și rata inflației se pot cumula sau se pot anula reciproc.

O analiză aproximativă a situației la 31 iulie 2017, fără a lua în considerare marja de manevră de 5 %, arată că ajustările în funcție de inflație în țările respective din afara zonei euro ar produce, în general, rezultate inegale de la o țară la alta. Ajustările nu ar fi, în general, perfect proporționale cu ratele inflației, doar câteva state membre fiind în măsură să efectueze ajustări în funcție de inflația proprie. Câteva state membre s-ar putea confrunta cu obligația de a majora criteriile de mărime cu câteva puncte procentuale peste efectul cumulativ al inflației proprii. La celălalt capăt al spectrului, unele state membre și-ar putea permite să nu ajusteze anumite criterii de mărime (în special criteriile pentru întreprinderile mici).

Concluzii

Având în vedere inflația moderată din zona euro din ultimii ani, o ajustare a criteriilor de mărime în condițiile actuale ar genera rezultate potențial modeste pentru întreprinderile din zona euro și rezultate incerte pentru întreprinderile din statele membre din afara zonei euro.

Aceste considerații fac ca ajustarea să fie mai puțin urgentă la data prezentului raport. Totuși, Comisia își rezervă dreptul de a propune ajustări ale criteriilor de mărime în orice moment în vederea adaptării la inflație prin intermediul unor acte delegate, astfel cum permite Directiva contabilă.

[21] În 2013, Directiva contabilă a prevăzut [articolul 3 alineatul (9)] utilizarea cursului de schimb publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la data intrării în vigoare a directivei (29 iunie 2013). De asemenea, se prevede utilizarea cursului de schimb publicat la data intrării în vigoare a „oricărei directive care stabilește respectivele valori”. Comisia interpretează această dispoziție ca incluzând actele legislative ulterioare.

Raportarea plăților efectuate către guverne de întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul exploatării forestiere sau în sectorul extractiv (raportare pentru fiecare țară în parte)

Clauza de revizuire: Directiva 2013/34/UE (Directiva contabilă) - articolul 48

Capitolul 10 din Directiva contabilă, care a fost introdus în 2013, impune întreprinderilor mari din UE care își desfășoară activitatea în sectorul extractiv sau în sectorul exploatării forestiere să prezinte rapoarte anuale cu privire la plățile efectuate către guverne începând cu exercițiul financiar 2016. Plățile trebuie prezentate în funcție de proiect și de guvern. Un guvern poate fi o autoritate locală, regională sau națională și ar trebui, prin definiție, să includă orice întreprindere deținută de stat.

Creșterea transparenței plăților către guverne

Toate statele membre au transpus această politică în legislația națională în perioada 2014-2017. Majoritatea s-au asigurat că întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul extractiv sau în sectorul exploatării forestiere și-au început raportarea pentru fiecare țară în parte începând cu exercițiul financiar 2016, astfel cum se prevede în legislația UE, sau mai devreme (Regatul Unit, Franța). În trei state membre, raportarea a început doar odată cu exercițiul financiar 2017, cu efecte reduse din cauza numărului de întreprinderi afectate. Nu a fost identificat niciun caz major de neconformitate, însă Comisia investighează în prezent câteva probleme de conformitate în legătură cu unele state membre.

Un studiu de conformitate realizat de consultanții VVA a constatat ([22]) că în sectorul extractiv se efectuează un număr considerabil de raportări, fără nicio dovadă a unei neconformități generalizate. Totuși, în anumite cazuri, contractantul nu a putut obține raportările pentru fiecare țară în parte ale unor societăți și a atribuit acest lucru în principal stadiului recent al punerii în aplicare, accesului inegal la site-urile întreprinderilor sau la registrele comerțului sau depunerii cu întârziere.

În ceea ce privește exploatarea pădurilor primare, VVA a găsit doar două întreprinderi care raportează în UE - mult mai puțin decât cele 100 de întreprinderi preconizate. Acest lucru se datorează în principal caracteristicilor sectoriale specifice (mărimea, activitățile unei întreprinderi) și problemelor inerente cauzate de definiția restrictivă a pădurilor primare prevăzută în directivă[23]. Având în vedere lipsa unei raportări pe scară largă privind plățile către guverne efectuate de întreprinderile de exploatare forestieră, printre mecanismele importante instituite pentru a spori transparența în sectorul exploatării forestiere se numără

[22] Valdani, Vicari și Associati, *Studiu: Review of country-by-country reporting requirements for extractive and logging industries* (Analiza cerințelor de raportare pentru fiecare țară în parte aplicabile industriei extractive și industriei de exploatare forestieră), noiembrie 2018 (disponibil pe site-ul Comisiei).

[23] Definite în Directiva contabilă ca „pădurile și alte terenuri împădurite cu specii indigene, în care nu există indicii vizibile clare ale activității umane, iar procesele ecologice nu sunt afectate în mod semnificativ”. Pădurile secundare sunt păduri naturale care au fost exploatate cel puțin o dată. O parte importantă a întreprinderilor de exploatare forestieră își desfășoară activitatea în afara pădurilor primare.

Regulamentul UE privind lemnul (EUTR)([24]) și Planul de acțiune al UE privind asigurarea respectării legislației, guvernanța și schimburile comerciale în domeniul forestier (FLEGT)([25]), deși nici EUTR, nici FLEGT nu impun operatorilor să raporteze cu privire la eficacitatea obligației de diligență sau cu privire la încălcarea de către furnizori a legislației aplicabile.

În eșantionul de rapoarte studiat de VVA, majoritatea întreprinderilor furnizaseră informațiile necesare. Au fost identificate mai multe domenii în care se pot aduce îmbunătățiri. Aceste domenii, care par să aibă legătură mai mult cu unele deficiențe sau cu flexibilitatea în ceea ce privește standardul de raportare decât cu conformitatea, sunt enumerate mai jos.

- Identificarea guvernelor după denumire - denumirea entității guvernamentale care a primit plata - nu este întotdeauna clar precizată în rapoarte. Multe întreprinderi menționează doar numele țării și/sau al autorității „naționale", „regionale/locale" sau „municipale". Ca urmare, nu este ușor să fie identificate și trase la răspundere entitățile guvernamentale potrivite.

- Definirea proiectului - implicațiile juridice ale formulării: „acordurile interconectate pe fond" care definesc un proiect pot da naștere unor interpretări diferite din partea întreprinderilor. În consecință, raportarea cu privire la fiecare proiect variază de la o întreprindere la alta, ceea ce face dificilă obținerea unei imagini de ansamblu complete și coerente asupra proiectelor care implică mai multe întreprinderi.

- Asocierile în participație - întreprinderile comune sunt frecvente în sectorul extractiv. Întreprinderile tind să colaboreze cu alte întreprinderi, inclusiv cu societăți deținute de stat, pentru a împărți investițiile și operațiunile. De obicei, una dintre întreprinderi este responsabilă cu ținerea evidențelor operațiunilor pentru toate întreprinderile. În absența unor instrucțiuni clare în legislația UE, există diverse modalități de raportare a plăților: (i) proporțional cu cota proprie a întreprinderii în asocierea în participație, (ii) 100 % din plățile asocierii în participație raportate de întreprinderea responsabilă (caz în care celelalte întreprinderi pot lua în calcul să nu raporteze, deși au obligația legală de a face acest lucru), sau (iii) alte modalități. În consecință, rezultatele raportării nu sunt pe deplin comparabile sau lipsesc.

- Posibilitatea de utilizare digitală - absența citirii automate, utilizatorii întâmpină dificultăți în exploatarea datelor raportate la scară largă și recurent.

Există semne clare că raportarea pentru fiecare țară în parte este utilizată în principal de societatea civilă pentru a crește gradul de sensibilizare a publicului, pentru a pregăti rezumate sau infografice sau pentru a solicita clarificări din partea guvernelor și a întreprinderilor, făcându-le astfel responsabile. Având în vedere că aceasta este o politică recentă, nivelul de sensibilizare a publicului cu privire la rapoarte rămâne scăzut în majoritatea țărilor. Este încă prea devreme pentru a observa schimbări semnificative în ceea ce privește răspunderea guvernamentală (în special în cazul guvernelor mai puțin democratice sau deschise) sau în

[24] Regulamentul UE privind lemnul [EUTR - Regulamentul (UE) nr. 995/2010].
[25] https://www.euflegt.efi.int/documents/10180/452147/FLEGT+factsheet+Trade+and+market.pdf/5ceb3405-3161-26a8-a03c-de87eba7dc5a

ceea ce privește administrarea resurselor în țările bogate în resurse. Un impact neintenționat al directivei este faptul că raportarea pentru fiecare țară în parte este utilizată în mare măsură de societatea civilă pentru a pune întrebări întreprinderilor și pentru a le trage la răspundere. În orice caz, cerințele de raportare au fost considerate, cel puțin de către societatea civilă, eficiente în ceea ce privește creșterea transparenței plăților efectuate de întreprinderi către guverne pentru exploatarea resurselor naturale.

Necesitatea includerii informațiilor suplimentare menționate în clauza de revizuire, și anume numărul mediu de angajați, utilizarea subcontractanților și eventualele sancțiuni pecuniare administrate de o țară, nu pare să se bucure de un sprijin public larg, potrivit unui sondaj efectuat de VVA. Societatea civilă ar aprecia, în principiu, o transparență sporită, dar aceste aspecte nu constituie principalele sale priorități. În general, întreprinderile sunt reticente față de adăugarea oricărei cerințe de raportare, pe baza raportului costuri-beneficii. De asemenea, autoritățile naționale tind să nu fie convinse că aceste aspecte suplimentare ar permite o mai bună îndeplinire a obiectivelor cerințelor de raportare. Comisia a inclus numărul de angajați în propunerea sa privind raportarea publică pentru fiecare țară în parte de către marile companii multinaționale în 2016 ([26]).

Evoluții internaționale, impactul altor regimuri internaționale

Canada, Elveția, Regatul Unit și Spațiul Economic European dispun de o legislație eficace pentru a asigura raportarea pentru fiecare țară în parte de către industriile lor extractive ([27]). Canada a adoptat legislația privind raportarea pentru fiecare țară în parte ([28]) începând cu 1 iunie 2015. UE consideră standardul canadian ca fiind echivalent cu standardul propriu ([29]). De asemenea, ministrul canadian al resurselor naturale are autoritatea de a permite entităților raportoare să înlocuiască rapoartele întocmite într-o altă jurisdicție (ale cărei cerințe sunt considerate un substitut acceptabil) pentru a îndeplini cerințele Canadei în UE, precum și în Spațiul Economic European. Astfel, UE și Canada evită raportarea multiplă și, prin urmare, împovărarea inutilă a întreprinderilor. UE și Regatul Unit sunt singurele jurisdicții care impun industriei de exploatare forestieră să efectuează raportarea publică pentru fiecare țară în parte.

În paralel, Inițiativa privind transparența în industriile extractive (EITI) este o inițiativă privată menită să responsabilizeze sectorul extractiv. EITI este o asociație internațională non-profit înregistrată în conformitate cu legislația norvegiană. Aceasta reunește membri ai guvernelor, ai companiilor petroliere, gaziere și miniere, ai investitorilor instituționali și ai organizațiilor societății civile, cu scopul de a asigura o mai mare deschidere și o gestionare mai responsabilă a veniturilor din resursele naturale. În prezent, EITI este formată din 52 de

[26] Propunerea Comisiei de Directivă în ceea ce privește comunicarea, de către anumite întreprinderi și sucursale, de informații privind impozitul pe profit, COM/2016/0198 final - 2016/0107 (COD), aprilie 2016.

[27] Pentru a fi eficace, secțiunea 1504 din Legea Dodd - Frank impune adoptarea unei norme de către Comisia pentru valori mobiliare și burse din SUA (*Securities and Exchange Commission* - SEC). O astfel de normă nu era încă în vigoare la data prezentului raport. Ca urmare, întreprinderile cotate la o bursă de valori din SUA (emitenți privați din SUA și din străinătate) nu au avut până în prezent de îndeplinit nicio obligație de raportare pentru fiecare țară în parte, dar situația s-ar putea schimba în viitorul apropiat.

[28] Legea canadiană privind măsurile de transparență în sectorul extractiv (ESTMA).

[29] Decizia de punere în aplicare (UE) 2016/1910 a Comisiei din 28 octombrie 2016.

țări care pun în aplicare inițiativa. Rapoartele EITI - publicate sub autoritatea guvernamentală a țărilor membre - conțin plățile primite de guverne de la întreprinderile extractive care își desfășoară activitatea în jurisdicția lor. Rapoartele elaborate în cadrul acestei inițiative sunt publice și pot fi citite automat. Acestea prezintă plățile defalcate pe proiecte dintr-o anumită țară, urmând aceleași direcții ca și politica UE.

EITI și raportarea UE pentru fiecare țară în parte se completează reciproc. Încă de la început, raportarea UE pentru fiecare țară în parte a impus prezentarea tipurilor de plăți în concordanță cu cerințele EITI. De asemenea, cerințele UE au influențat într-o anumită măsură cerințele EITI, de exemplu în ceea ce privește raportarea pentru fiecare proiect în parte. În orice țară, EITI va prezenta, probabil, informații mai cuprinzătoare în legătură cu țara respectivă decât raportarea UE pentru fiecare țară în parte. Acest lucru se datorează faptului că rapoartele EITI acoperă nu numai operațiunile controlate de industriile UE sau canadiene, ci și alte întreprinderi străine și naționale, inclusiv societăți deținute de stat. Cu toate acestea, rapoartele EITI sunt limitate din punct de vedere geografic, deoarece un raport acoperă o singură țară. De asemenea, rapoartele EITI sunt publicate, de obicei, cu mai mult de 1 an după raportarea UE pentru fiecare țară în parte referitoare la un anumit an. Numărul de membri ai EITI a crescut față de data la care a fost adoptată Directiva contabilă. Nu există o corelație clară sau directă între cele două, dar acest lucru nu aduce atingere obiectivului menționat în considerentul 45 din Directiva contabilă, conform căruia raportarea pentru fiecare țară în parte ar trebui să fie utilă pentru guvernele țărilor bogate în resurse la implementarea principiilor și criteriilor EITI. O serie de factori împiedică, cel puțin deocamdată, prevalarea cerințelor EITI asupra celor ale UE și invers.

Societatea civilă și industria solicită Comisiei să reafirme în continuare angajamentul UE de a promova transparența în sectorul extractiv în cadrul forurilor internaționale, pentru a încuraja partenerii săi internaționali să introducă cerințe de raportare similare la nivel mondial.

Efectele asupra competitivității și asupra siguranței alimentării cu energie

UE depinde în mare măsură de câteva țări pentru furnizarea de țiței și de gaze. Orice limitare a operațiunilor întreprinderilor din UE în țări partenere strategice bogate în resurse din cauza cerințelor de raportare ar avea afecta securitatea energetică.

VVA nu a găsit nicio dovadă că pentru concurenții din țări din afara UE există avantaje competitive semnificative prin faptul că nu au obligația de a raporta plățile către guverne. De asemenea, VVA nu a identificat niciun caz în care țări din afara UE să limiteze operațiunile întreprinderilor din UE din cauza cerințelor de raportare. Cu toate acestea, întreprinderile rămân preocupate de lipsa unor condiții de concurență echitabile, deoarece concurenții din SUA, China și alte țări nu sunt supuși acelorași obligații de transparență. Industria este preocupată de riscurile în materie de competitivitate pe termen lung ca urmare a lipsei unor condiții de concurență echitabile. Un studiu academic ([30]) pare să susțină această afirmație,

[30] Thomas Rauter, *Disclosure Regulation, Corruption, and Investment: Evidence from Natural Resource Extraction* (Regulamentul privind furnizarea de informații, corupția și investițiile: dovezi din sectorul extracției resurselor naturale) - februarie 2019.

constatând că întreprinderile care publică raportări pentru fiecare țară în parte tind să își majoreze plățile către guvernele gazdă și să reducă și să realoce investițiile în raport cu concurenții care nu divulgă informații din țările respective.

Totuși, până în prezent nu au existat alte efecte tangibile asupra alimentării cu energie a UE. Politica de raportare pentru fiecare țară în parte are o vechime de doar câțiva ani. Aceasta înseamnă mult mai puțin decât ciclurile industriale, de obicei mult mai lungi, din domeniul mineritului, al petrolului etc., de la explorare și investiții până la închidere. De aceea, situația ar trebui urmărită cu o atenție deosebită din punctul de vedere al riscurilor.

Extinderea cerințelor de raportare la alte sectoare industriale

Pentru societatea civilă, extinderea raportării pentru fiecare țară la alte sectoare industriale (de exemplu, telecomunicații, construcții) ar putea contribui la atenuarea riscurilor societale și ale investitorilor, precum și la prevenirea și descurajarea ilegalităților, a corupției și a gestiunii fiscale defectuoase. Cu toate acestea, experții și ONG-urile tind să recunoască lipsa de funcționalitate a unei soluții universale - transferarea cu totul a standardelor privind raportarea pentru fiecare țară în parte pentru industriile extractive către alte industrii, de exemplu, prin simpla extindere a domeniului de aplicare al directivei. Pentru orice sector suplimentar ar fi necesare cerințe adaptate. O altă preocupare se referă la faptul că eficacitatea unei astfel de măsuri depinde, în mare măsură, și de mărimea întreprinderii și de caracterul internațional al sectorului. Aceasta înseamnă că ar putea fi nepractic să se definească un domeniu de aplicare adecvat în legislația UE pentru anumite sectoare, deoarece ar depinde de cât de mult se investește în industriile UE din străinătate la nivel local în sectorul relevant, care este suficient de mare în sine și plătește sume semnificative guvernelor. În plus, deși obiectivul raportării pentru fiecare țară în parte este în primul rând de a consolida capacitatea de acțiune a populațiilor locale care se confruntă cu exploatarea resurselor lor naturale și neregenerabile, această raportare ar putea să nu fie adecvată pentru atingerea unor obiective similare în sectoarele în care factorii de mediu și de proximitate nu sunt componente intrinseci.

Auditul

Auditul nu este o cerință de raportare obligatorie. Totuși, unele companii multinaționale mari utilizează în mod voluntar serviciile unor auditori independenți care să ofere o asigurare suplimentară, pentru a spori credibilitatea și fiabilitatea rapoartelor lor pentru utilizatori.

Dacă auditul ar fi obligatoriu, părțile interesate ar dori să se precizeze mai detaliat tipul de misiune, nivelul de asigurare, calendarul, conținutul raportării și publicarea. Presupunând o misiune de audit tradițională, VVA a estimat costuri anuale cuprinse între 450 000 EUR și 1 500 000 EUR pe întreprindere. Presupunând o misiune de examinare mai simplă, cu un nivel de asigurare redus, costurile ar scădea la o valoare cuprinsă între 250 EUR și 450 000 EUR. Costurile altor tipuri de misiuni - cu sau fără servicii de asigurare - nu au fost estimate.

Auditul raportării pentru fiecare țară în parte nu este o prioritate principală pentru societatea civilă, în calitate de utilizator, chiar dacă se recunoaște faptul că un audit al acestei raportări ar

spori încrederea și ar eficientiza aplicarea standardelor. În orice caz, poate fi greșit să se considere că funcția de audit ar putea contribui la remedierea punctelor slabe ale standardelor, cum ar fi cele prezentate în acest raport. Întreprinderile și autoritățile de reglementare tind să nu sprijine (sau cel puțin să conteste) auditul din perspectiva raportului costuri-beneficii.

Raportarea publică pentru fiecare țară în parte aplicabilă companiilor multinaționale în general

În 2016, Comisia a propus un act normativ care impune întreprinderilor mari să prezinte anual un raport pentru fiecare stat membru și pentru fiecare țară din afara UE în care își desfășoară activitatea, raport care să conțină informații privind profiturile realizate și impozitele plătite pe profit ([31]).

Aprovizionarea cu minerale (obligația de diligență)

UE a adoptat un act legislativ privind obligațiile de diligență necesară în cadrul lanțului de aprovizionare în legătură cu aprovizionarea cu minerale [Regulamentul (UE) 2017/821] ([32]).

Concluzii

Raportarea pentru fiecare țară în parte este o obligație de raportare recentă. Sunt disponibile rapoarte doar pentru câteva exerciții financiare. Ar fi necesară o perioadă de observare mai lungă pentru a evalua mai temeinic anumite aspecte ale eficacității și eventualele efecte pe termen lung asupra alimentării cu energie a UE. Analiza evidențiază o serie de deficiențe în ceea ce privește standardele de raportare. Acestea împiedică accesul la rapoarte și utilizarea acestora, dar nu sunt deficiențe fatale. În special, modul în care sectorul exploatării forestiere este încorporat în legislația din acest domeniu pare a fi nesatisfăcător. Este incontestabil că, în general, politica sporește transparența sectorului, dar alinierea la nivel mondial rămâne o preocupare majoră pentru industrie. Acesta este motivul pentru care atât societatea civilă, cât și industria ar dori ca autoritățile de reglementare să își intensifice eforturile pentru a asigura condiții de concurență echitabile la nivel mondial.

[31] *Propunerea Comisiei de Directivă în ceea ce privește comunicarea, de către anumite întreprinderi și sucursale, de informații privind impozitul pe profit*, COM/2016/0198 final - 2016/0107 (COD), aprilie 2016.

[32] Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de stabilire a unor obligații de diligență necesară în cadrul lanțului de aprovizionare care revin importatorilor din Uniune de staniu, tantal și tungsten, de minereuri ale acestora și de aur provenind din zone de conflict și din zone cu risc ridicat.

Informații nefinanciare care trebuie publicate de anumite entități de interes public

Clauza de revizuire: Directiva 2014/95/UE (Directiva privind raportarea nefinanciară) - articolul 3

Eficacitatea

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei anexat la prezentul raport a examinat eficacitatea Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare din diferite puncte de vedere, printre care relevanța, fiabilitatea și comparabilitatea informațiilor prezentate în conformitate cu cerințele acesteia.

În ceea ce privește relevanța, există un număr semnificativ de dovezi conform cărora multe întreprinderi nu prezintă informații nefinanciare semnificative cu privire la toate aspectele importante legate de durabilitate. În același timp, întreprinderile prezintă volume semnificative de informații care sunt nesemnificative, ceea ce face mai dificilă găsirea de către utilizatori a informațiilor căutate. Aceste concluzii sunt valabile pentru informațiile cu privire la impactul întreprinderii asupra aspectelor legate de durabilitate și pentru informațiile cu privire la impactul acestor aspecte asupra dezvoltării, performanței și poziției întreprinderii. În cadrul consultării publice organizate de serviciile Comisiei în 2020 pentru a pregăti o revizuire a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare, doar 6 % dintre utilizatori au declarat că nu s-au confruntat cu probleme legate de neprezentarea de către întreprinderi a tuturor informațiilor relevante.

Regulamentul privind taxonomia va conduce la progrese în ceea ce privește raportarea întreprinderilor cu privire la impactul activităților acestora asupra obiectivelor de mediu ale UE. Inițiativele în domeniul contabilizării capitalului natural și al metodologiilor privind amprenta de mediu sunt, de asemenea, relevante în acest sens.

Utilizarea termenului „informații nefinanciare” este problematică în cazul informațiilor legate de durabilitate. Motivul este faptul că informațiile legate de riscurile fizice, de tranziție sau reputaționale pot fi, de fapt, semnificative din punct de vedere financiar, chiar dacă nu îndeplinesc cerințele de recunoaștere sau de prezentare prevăzute în cadrul contabil aplicabil situațiilor financiare.

În ceea ce privește comparabilitatea, respondenții la consultarea publică desfășurată în 2018 în cadrul exercițiului de verificare a adecvării cadrului UE pentru raportarea publică efectuată de întreprinderi au afirmat că au dificultăți în a compara informațiile nefinanciare prezentate de societăți. Acest lucru este în concordanță cu concluziile majorității rapoartelor și analizelor și cu opiniile diferitelor părți interesate. Ca răspuns la consultarea publică din 2020, 84 % dintre utilizatori au afirmat că nivelul scăzut al comparabilității informațiilor nefinanciare reprezintă o problemă semnificativă.

Există o lipsă de consecvență atât în ceea ce privește conținutul, cât și prezentarea informațiilor legate de durabilitate. Standardele și cadrele de raportare existente nu au reușit să soluționeze în mod adecvat această situație. Utilizatorii informațiilor nefinanciare, inclusiv investitorii și organizațiile societății civile, au indicat și faptul că diversitatea locurilor în care

sunt raportate informațiile nefinanciare poate împiedica accesul la informații și poate afecta puternic comparabilitatea acestora. După cum se menționează în documentul de lucru al serviciilor Comisiei, digitalizarea ar putea juca, de asemenea, un rol în îmbunătățirea accesibilității și a posibilității de utilizare a informațiilor nefinanciare.

Marea majoritate (82 %) a respondenților la consultarea publică deschisă din 2020 a considerat că cerința ca întreprinderile să utilizeze standarde comune de raportare ar soluționa principalele probleme legate de raportarea nefinanciară actuală.

În răspunsurile la consultarea publică din 2020 ([33]), 73 % dintre utilizatori au afirmat că fiabilitatea redusă a informațiilor nefinanciare din raportările întreprinderilor constituie o problemă semnificativă. Mulți utilizatori susțin că acest lucru se datorează în principal absenței unei cerințe de asigurare pentru conținutul declarației nefinanciare. Unele părți interesate susțin că, pentru a fi în măsură să asigure informațiile, trebuie să existe un standard de raportare sau un cadru în raport cu care firmele de audit să poată evalua informațiile raportate de întreprinderi.

În plus, opțiunea de a permite publicarea declarației nefinanciare a întreprinderii într-un raport separat, adoptată de 20 de state membre, pare să submineze eficacitatea directivei. Publicarea informațiilor nefinanciare într-un raport separat, și nu în raportul de gestiune, ar putea duce la presupunerea că informațiile publicate nu sunt importante pentru înțelegerea performanței financiare a întreprinderii, ceea ce nu este întotdeauna adevărat.

În plus, în multe state membre există deficiențe în materie de asigurare a respectării legislației și de supraveghere generate de o serie de factori. Printre acestea se numără incertitudinea cu privire la mandatul juridic al autorităților de supraveghere în acest domeniu. Autoritățile de supraveghere subliniază ele însele faptul că aplicabilitatea directivei este îngreunată de flexibilitatea unora dintre cerințele de prezentare de informații.

De asemenea, Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare nu este considerată pe deplin eficace din punctul de vedere al responsabililor cu întocmirea raportărilor, mulți dintre aceștia suportând costuri inutile asociate cu raportarea nefinanciară. Ca urmare a flexibilității și a lipsei de granularitate a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare, mulți responsabili cu întocmirea raportărilor sunt nevoiți să se confrunte cu dificultatea și complexitatea deciziei privind informațiile pe care trebuie să le raporteze. De asemenea, aceștia se află sub presiunea de a raporta în conformitate cu o varietate de cadre și inițiative de raportare private care se suprapun și de a răspunde solicitărilor de informații ale părților interesate, în plus față de ceea ce trebuie să raporteze în temeiul Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare.

Domeniul de aplicare

Multe întreprinderi de la care utilizatorii au nevoie de informații nefinanciare nu au obligația de a raporta astfel de informații. Consultarea publică din 2020 a constatat că majoritatea

[33] A se vedea site-ul Comisiei Europene.

respondenților sunt în favoarea extinderii domeniului de aplicare al directivei la toate întreprinderile mari (70 % dintre respondenți) și la toate societățile ale căror valori mobiliare sunt cotate pe piețele reglementate din UE (62 % dintre respondenți).

Unul dintre motivele pentru care se ia în considerare extinderea domeniului de aplicare la întreprinderile mari necotate este faptul că impactul unei întreprinderi asupra societății și asupra mediului nu este determinat de cotarea sau necotarea la bursă a acesteia. O extindere a domeniului de aplicare la toate întreprinderile cotate la bursă ar putea fi considerată importantă din perspectiva protecției investitorilor, având în vedere relevanța din ce în ce mai mare a riscurilor legate de durabilitate. De asemenea, extinderea ar putea fi necesară pentru a se asigura că participanții la piața financiară dispun de informațiile de care au nevoie de la toate întreprinderile în care s-a investit pentru a-și putea îndeplini propriile cerințe de prezentare de informații privind durabilitatea în conformitate cu Regulamentul privind publicarea de informații privind finanțarea durabilă și pentru a se asigura că nu decid să excludă întreprinderile cotate mai mici din portofoliile de investiții din cauza faptului că acestea nu raportează informațiile necesare.

Relevanța

Deși obiectivele inițiale ale Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare sunt încă extrem de relevante, directiva nu mai este adecvată scopului. Acest lucru se datorează altor evoluții politice și legislative, creșterii cererii de informații din partea investitorilor și evoluțiilor recente ale cadrelor și orientărilor de raportare recunoscute la nivel internațional.

La nivel mondial, acordul din 2015 privind obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU și Acordul de la Paris din 2016 privind schimbările climatice au dat un impuls politic mai puternic tranziției către o economie durabilă și au contribuit la o conștientizare din ce în ce mai mare a importanței strategice a aspectelor legate de durabilitate în rândul întreprinderilor și al investitorilor.

La nivelul UE, Planul de acțiune privind finanțarea durabilă din 2018 și Pactul verde european din 2019 au dus la creșterea semnificativă a aspirației politice ambițioase a Europei de a trece cât mai rapid la un sistem economic și financiar durabil. Ca parte a Planului de acțiune privind finanțarea durabilă, UE a adoptat Regulamentul privind taxonomia și Regulamentul privind publicarea de informații privind finanțarea durabilă. Ambele acte legislative au implicații importante pentru informațiile nefinanciare pe care întreprinderile trebuie să le prezinte. Prin impunerea unor cerințe de informare cu privire la durabilitate participanților la piața financiară, Regulamentul privind publicarea de informații privind finanțarea durabilă va avea un impact direct asupra informațiilor de care aceștia au nevoie de la întreprinderile în care s-a investit. Regulamentul privind taxonomia impune noi cerințe întreprinderilor care intră sub incidența Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare, constând în prezentarea alinierii lor la activități care se califică drept durabile din punctul de vedere al mediului în conformitate cu taxonomia.

Au existat unele evoluții semnificative în ceea ce privește cadrele și orientările internaționale de raportare nefinanciară. Începând din 2014, a existat o proliferare a unor inițiative diverse

care se suprapun parțial și care nu sunt întotdeauna coerente între ele. În 2016, Inițiativa de Raportare Globală ([34]) a publicat primele sale standarde, pe baza generațiilor sale anterioare de orientări. În 2018, Consiliul pentru standardele de contabilitate pentru durabilitate (*Sustainability Accounting Standards Board* - SASB) a publicat 77 standarde sectoriale pentru prezentarea de informații semnificative din punct de vedere financiar referitoare la durabilitate. Grupul operativ privind informațiile financiare legate de climă (*Task Force on Climate related Financial Disclosures* - TCFD), înființat de Consiliul pentru Stabilitate Financiară al G20, și-a publicat recomandările în 2017. Recomandările au suscitat un interes larg pe piață. Alte evoluții după 2014 au fost: o declarație de intenție de a coopera mai strâns din partea a cinci inițiative internaționale de raportare cu privire la durabilitate, o inițiativă a Forumului Economic Mondial de a elabora indicatori comuni de raportare și lansarea, în 2020, a unei consultări publice de către Fundația pentru standarde internaționale de raportare financiară cu privire la posibila extindere a activității sale la raportarea nefinanciară.

Nivelul orientărilor și al metodelor oferite

La jumătatea anului 2017, în conformitate cu directiva, Comisia a publicat orientări fără caracter obligatoriu, pentru a ajuta întreprinderile să o pună în aplicare. Acestea oferă orientări generale neobligatorii pentru întreprinderi, inclusiv exemple de prezentare a informațiilor pentru fiecare domeniu de raportare.

Există puține dovezi că orientările fără caracter obligatoriu privind raportarea nefinanciară, publicate de Comisie în temeiul directivei în 2017, ar fi avut un impact semnificativ. Caracterul voluntar al orientărilor înseamnă că întreprinderile sunt libere să le aplice sau să nu le aplice, după cum consideră de cuviință. În general, aceasta înseamnă că, în sine, ele nu pot asigura comparabilitatea informațiilor între întreprinderi sau prezentarea informațiilor pe care utilizatorii le consideră relevante. Orientările fără caracter obligatoriu pot chiar exacerba complexitatea cu care sunt nevoiți să se confrunte responsabilii cu întocmirea raportărilor. Acest lucru riscă să se întâmple dacă responsabilii cu întocmirea raportărilor le percep ca fiind suplimentare față de diferitele standarde și cadre nefinanciare private, fără a elimina presiunea de a lua în considerare fiecare standard și cadru în mod individual și de a răspunde solicitărilor de informații suplimentare ale părților interesate.

În iunie 2019, Comisia a publicat un supliment la orientările sale din 2017, axându-se pe raportarea informațiilor legate de climă și pe integrarea recomandărilor TCFD. Deoarece se concentrează asupra unui singur aspect specific (clima), se preconizează că acest supliment va avea un impact mai semnificativ asupra comparabilității informațiilor prezentate de întreprinderi.

[34] www.globalreporting.org

Concluzii

În Pactul verde european, Comisia și-a anunțat intenția de a revizui Directiva privind prezentarea de informații nefinanciare. În conformitate cu programul său de lucru revizuit pentru 2020, Comisia va adopta o propunere de revizuire a Directivei privind prezentarea de informații nefinanciare în 2021. Printre principalele aspecte puse în discuție se numără: nivelul scăzut de comparabilitate și de fiabilitate al informațiilor raportate; faptul că multe întreprinderi nu raportează informații pe care utilizatorii le consideră relevante; și neraportarea de informații nefinanciare de către multe întreprinderi de la care utilizatorii au nevoie de astfel de informații. Impunerea obligației ca întreprinderile să raporteze în conformitate cu standardele comune de raportare nefinanciară este un element esențial în abordarea acestor probleme.

Cerințele de prezentare de informații pentru emitenții ale căror valori mobiliare sunt cotate pe piețele reglementate din UE

Clauza de revizuire: Directiva 2013/50/UE (Directiva privind transparența) - articolul 5

Impactul directivei asupra emitenților mici și mijlocii

Directiva 2013/50/UE de modificare a Directivei 2004/109/CE (Directiva privind transparența sau DT) a eliminat obligația de a publica informații financiare trimestriale ([35]). Scopul a fost de a reduce sarcina administrativă pentru întreprinderile cotate la bursă ([36]), de a încuraja investițiile pe termen lung și de a îmbunătăți accesul la capital al emitenților mici și mijlocii ([37]). Directiva permite statelor membre și piețelor reglementate să solicite raportarea trimestrială în măsura în care aceasta este proporțională cu factorii care contribuie la deciziile de investiții și nu constituie o sarcină financiară disproporționată pentru emitenții din statul membru în cauză. De asemenea, aceasta prelungește la trei luni de la încheierea perioadei de raportare termenul pentru publicarea rapoartelor financiare semestriale, pentru a oferi mai multă flexibilitate și a spori vizibilitatea emitenților mici și mijlocii.

După câțiva ani, piețele consideră că aceste norme privind transparența sunt, în general, proporționale și exacte pentru emitenții mici și mijlocii ([38]). Eliminarea obligației de raportare trimestrială este percepută ca reducând sarcina administrativă a întreprinderilor cotate la bursă, fără niciun impact negativ asupra protecției investitorilor. Cu toate acestea, există dovezi că mulți emitenți continuă să prezinte rapoarte trimestriale - fie în mod voluntar ([39]), fie pentru că acest lucru este impus de statele lor membre sau de piețele reglementate ([40]). Acest lucru a avut ca efect limitarea amplorii și diminuarea impactului eliminării obligației de raportare trimestrială.

[35] Fie rapoarte financiare trimestriale, fie declarații intermediare ale conducerii, denumite în general informații financiare trimestriale.

[36] În documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește propunerea Comisiei privind Directiva 2013/50/UE [{COM(2011) 683 final}{SEC(2011) 1280 final}], serviciile Comisiei au estimat costurile monetare directe medii ale producerii informațiilor trimestriale, legate de editare, tipărire și traducere a rapoartelor, ca fiind cuprinse între 2 000 EUR și 60 000 EUR pe an pentru emitenții mici și mijlocii.

[37] Legislația UE nu definește emitenții mici și mijlocii. Există câteva definiții la nivelul UE ale IMM-urilor, care acoperă întreprinderile mici. Totuși, acestea nu fac distincție între întreprinderile cotate și cele necotate. Trimiterea la emitenții mici și mijlocii din prezentul raport ar trebui înțeleasă ca referindu-se la conceptele naționale existente în diferitele state membre.

[38] În conformitate cu răspunsurile la mai multe consultări, dar în special cu Raportul de sinteză al Comisiei privind consultarea publică referitoare la verificarea adecvării cadrului UE pentru raportarea publică efectuată de întreprinderi. Experții guvernamentali din cadrul Grupului de experți al Comitetului european pentru valori mobiliare (EGESC), consultați în primul trimestru al anului 2019, tind să confirme acest lucru.

[39] Potrivit rezultatelor consultării EGESC în cel puțin 15 state membre, emitenții preferă să își publice informațiile financiare trimestriale pentru a le oferi investitorilor informații personalizate sau doar ca răspuns la presiunea celorlalți emitenți. Cu cât întreprinderea este mai mare, cu atât este mai dispusă să raporteze trimestrial.

[40] Potrivit rezultatelor consultării EGESC, cel puțin cinci state membre impun încă publicarea de rapoarte trimestriale, iar în cel puțin șapte în care raportarea trimestrială nu este obligatorie, publicarea este impusă de piețele reglementate.

Digitalizarea

Directiva privind transparența impune fiecărui stat membru să instituie un mecanism de stocare (mecanismul desemnat oficial sau MDO) pentru a se asigura că publicul poate avea acces la informațiile prezentate de întreprinderile cotate la bursă. DT pregătește terenul pentru accesul centralizat la informațiile reglementate, sub forma unui punct de acces electronic european (PAEE). PAEE nu este încă funcțional, dar Regulamentul 2016/1437 ([41]) reprezintă un pas înainte către simplificarea accesului la informații prin intermediul acestui punct de acces ([42]). Cu toate acestea, accesul la informații rămâne fragmentat. În noul său Plan de acțiune privind uniunea piețelor de capital (UPC) ([43]), Comisia Europeană propune finalizarea uniunii piețelor de capital prin crearea unei platforme la nivelul UE - punctul unic de acces european (PUAE). De asemenea, Strategia privind finanțele digitale ([44]) vizează crearea unui spațiu european al datelor financiare pentru a promova inovarea bazată pe date, pe baza strategiei europene privind datele, inclusiv facilitarea accesului și a utilizării datelor.

Ca urmare a modificărilor aduse Directivei privind transparența în 2013, Comisia a adoptat, în 2019, un regulament delegat de instituire a unui format electronic unic european (ESEF) pentru întocmirea rapoartelor financiare anuale de către întreprinderile cotate la bursă (Regulamentul ESEF) ([45]). Regulamentul ESEF se va aplica întreprinderilor începând cu exercițiul financiar 2020 (și anume primele rapoarte financiare anuale din ESEF vor fi publicate în 2021)[46]. Obiectivul este de a simplifica raportarea și de a facilita analiza digitală și comparabilitatea rapoartelor financiare anuale pentru utilizatorii informațiilor. ESEF combină formatul limbajului Extensible Hypertext Markup Language cu structura internă a datelor, utilizând tehnologia Inline eXtensible Business Reporting Language (iXBRL). Regulamentul ESEF prevede o dezvoltare treptată a ESEF. Marcarea în bloc a notelor va deveni obligatorie începând cu exercițiul financiar 2022. În plus, trebuie abordate specificațiile privind taxonomia care urmează să fie utilizată pentru rapoartele entităților juridice care utilizează principiile contabile general acceptate naționale sau principiile contabile general acceptate dintr-o țară terță.

Deși nu a fost încă aplicat, Regulamentul ESEF a dat naștere unor îngrijorări în rândul întreprinderilor raportoare, al autorităților de reglementare și al organismelor de supraveghere

---

41 Regulamentul delegat (UE) 2016/1437 al Comisiei din 19 mai 2016 de completare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind accesul la nivelul Uniunii la informații reglementate, JO L 234, 31.8.2016, p. 1-7.

42 De exemplu, majoritatea mecanismelor desemnate oficial și-au structurat instrumentele de căutare publică în conformitate cu clasificarea din acest regulament.

43 *Noul plan de acțiune privind UPC*.

44 *Pachetul privind finanțele digitale*.

45 Regulamentul delegat (UE) 2019/815 al Comisiei din 17 decembrie 2018 de completare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare privind specificarea unui format de raportare electronic unic, JO L 143, 29.5.2019, p. 1-792.

46 În cursul negocierilor din cadrul trilogului pentru pachetul privind redresarea piețelor de capital, care a avut loc în decembrie 2020, colegiuitorii au convenit să includă în pachet o modificare a articolului 4 alineatul (7) din Directiva privind transparența, care să permită statelor membre să opteze pentru o amânare cu un an a obligației ESEF, cu condiția să notifice Comisiei intenția de amânare și ca această intenție să fie motivată în mod corespunzător.

naționale, în special cu privire la auditul situațiilor financiare conforme cu ESEF. Pentru a oferi orientări pieței și pentru a asigura convergența practicilor naționale de audit, în noiembrie 2019, Comitetul organismelor europene de supraveghere a auditorilor (COESA) a publicat orientări fără caracter obligatoriu privind modul de auditare a ESEF în practică[47]. În plus, Comisia a publicat o comunicare interpretativă în noiembrie 2020 ([48]).

Aplicarea regimului de sancțiuni prevăzut în Directiva privind transparența

Pentru a asigura armonizarea și consolidarea în continuare a regimurilor naționale de sancțiuni ([49]), modificările aduse Directivei privind transparența în 2013 impun ca fiecare autoritate competentă națională (ACN) să aibă minime competențe de a sancționa încălcările anumitor dispoziții esențiale. În special, aceasta impune instituirea de către statele membre a unor măsuri și sancțiuni administrative minime (de exemplu, aplicarea de sancțiuni pecuniare și publicarea măsurilor și sancțiunilor aplicate de ACN) care trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive și care trebuie să se aplice atât persoanelor fizice, cât și persoanelor juridice. În orice caz, statelor membre li se permite să prevadă sancțiuni sau măsuri suplimentare și niveluri mai ridicate ale sancțiunilor administrative pecuniare.

Potrivit rezultatelor consultărilor și analizelor ([50]), modificarea DT din 2013 a condus la o mai mare omogenitate a regimurilor de sancțiuni din statele membre. Totuși, aplicarea unor măsuri administrative eficace, proporționale și disuasive pentru încălcarea normelor în materie de transparență ar putea fi armonizată în mai mare măsură. De asemenea, există preocupări cu privire la activitățile de asigurare a respectării legislației, care pot pune în pericol aplicarea conformă a regimului de sancționare prevăzut de DT. DT obligă statele membre să acorde ACN competențe minime de supraveghere, dar nu detaliază modul de exercitare a acestor competențe. ESMA depune eforturi importante pentru a realiza convergența practicilor de asigurare a respectării legislației ale autorităților competente naționale ([51]). Cu toate acestea, practicile naționale tind să rămână eterogene din perspectiva UE, de exemplu în ceea ce privește definirea domeniului de aplicare, măsurile de executare ([52]) sau publicarea sancțiunilor. De asemenea, din cauza abordării armonizării minime, definiția competențelor de supraveghere diferă semnificativ de la un stat membru la altul. De exemplu, anumite ACN au competențe reduse de a efectua investigații cu privire la rapoartele

---

47 *Ghidul COESA privind implicarea auditorilor în situațiile financiare în ESEF.*.

48 *Comunicarea interpretativă privind ESEF*.

49 Ca urmare a comunicării Comisiei din decembrie 2010 intitulată *Consolidarea regimurilor de sancțiuni în sectorul serviciilor financiare*.

50 În special rezultatul consultării EGESC din primul trimestru al anului 2019.

51 ESMA promovează convergența prin orientări, secțiuni de întrebări și răspunsuri, programe de lucru, activitatea comitetului, rapoarte de activitate etc. În 2014, aceasta a publicat *Orientările privind aplicarea cerințelor în materie de informații financiare*, care au fost revizuite în 2020. Secțiunea de *Întrebări și răspunsuri referitoare la Directiva privind transparența*, care vizează și aspecte legate de aplicarea regimului de sancțiuni, este actualizată periodic.

52 A se vedea, de exemplu, *Raportul ESMA privind activitățile de asigurare a respectării legislației și de reglementare ale organismelor europene de asigurare a respectării legii din 2019*. În ceea ce privește publicarea sancțiunilor, un sondaj în rândul experților din cadrul EGESC arată că există practici diferite, care presupun, de exemplu, nepublicarea măsurilor în anumite situații, permisă în conformitate cu DT. Accesul rămâne fragmentat din punct de vedere geografic, din cauza lipsei unui punct de acces unic la nivelul UE.

nefinanciare atunci când acestea sunt separate de rapoartele de gestiune. În acest context, prăbușirea Wirecard ([53]) a evidențiat faptul că este posibil ca unele practici naționale să nu fie la fel de eficiente cum s-a preconizat și a adus clarificări cu privire la domeniile care ar putea fi îmbunătățite. În special, evaluarea rapidă inter pares efectuată de ESMA ([54]) a identificat deficiențe în ceea ce privește aplicarea raportării financiare a Wirecard în Germania, arătând, printre altele, că este posibil ca unele norme naționale să nu fie suficiente pentru a asigura un schimb eficient de informații între autoritățile naționale și o examinare a informațiilor financiare de către autorități competente independente. DT oferă posibilitatea de a desemna o autoritate competentă, alta decât autoritatea competentă centrală, pentru a verifica dacă informațiile sunt elaborate conform cadrului de raportare relevant și pentru a lua măsurile adecvate în caz de încălcare a acestuia. Cu toate acestea, DT nu menționează nimic cu privire la necesitatea ca această autoritate să fie independentă și la responsabilitățile respective ale autorității centrale și ale celeilalte autorități. În urma evaluării sale rapide inter pares, ESMA s-a angajat în discuții cu privire la posibilele îmbunătățiri ale DT și a considerat că următoarele acțiuni ar putea contribui la o aplicare mai promptă și mai eficace a cerințelor în materie de informații financiare: (i) consolidarea cooperării dintre ACN din domeniul de aplicare al DT și alte autorități; (ii) îmbunătățirea coordonării aplicării cerințelor în materie de informații financiare la nivel național între autoritățile centrale competente și entitățile delegate/autoritățile desemnate; (iii) consolidarea independenței autorităților naționale competente; și (iv) consolidarea supravegherii armonizate a informațiilor financiare și nefinanciare în UE ([55]) . Comisia monitorizează îndeaproape cazul Wirecard. De-a lungul timpului se pot desprinde și alte învățăminte în legătură cu DT sau cu alte domenii.

Funcționarea și eficacitatea metodei de calculare a drepturilor de vot în legătură cu instrumentele financiare menționate la articolul 13 din Directiva privind transparența

În conformitate cu normele prevăzute de DT, toate persoanele fizice și juridice care dețin instrumente financiare legate de acțiuni trebuie să notifice emitentului achiziția sau cedarea de participații importante. Pentru a preveni utilizarea unor noi tipuri de instrumente financiare pentru a achiziționa în secret acțiuni la întreprinderi ([56]), prin modificarea din 2013 a DT s-a stabilit că trebuie luate în considerare toate instrumentele care au ca efect economic deținerea de acțiuni sau dreptul de a achiziționa acțiuni. Se reține întreaga valoare nominală a acțiunilor subiacente ale instrumentelor financiare. Pentru decontările în numerar, numărul de acțiuni deținute se calculează pe o bază „ajustată în funcție de delta” ([57]), înmulțind suma nominală a

[53] Wirecard, o companie germană cu acțiuni cotate pe piețele reglementate, a declarat faliment în iunie 2020, după ce s-a dezvăluit că lipseau 1,9 miliarde EUR în numerar, sumă raportată în bilanțul grupului.

[54] ESMA, *Evaluare rapidă inter pares a aplicării Orientărilor privind aplicarea cerințelor în materie de informații financiare (ESMA/2014/1293) efectuată de BAFIN și FREP în contextul Wirecard*, 3 noiembrie 2020.

[55] A se vedea *scrisoarea ESMA adresată comisarului McGuinness la 26 februarie 2021 cu privire la etapele de urmat după cazul Wirecard*.

[56] Ceea ce ar putea duce la abuzuri de piață și ar putea oferi o imagine falsă și înșelătoare a proprietății economice asupra întreprinderilor cotate la bursă.

[57] Valoarea delta a unui instrument financiar este raportul care compară variația prețului unui activ, de obicei un titlu tranzacționabil, cu modificarea corespunzătoare a prețului instrumentului său derivat. Aceasta indică

acțiunilor subiacente cu delta instrumentului. Această metodă de calcul este detaliată în Regulamentul delegat (UE) 2015/761 al Comisiei ([58]). Aceasta oferă emitenților și investitorilor posibilitatea de a deține cunoștințe cuprinzătoare și de a avea o imagine exactă a structurii acționariatului și a drepturilor de vot.

În analiza cost-beneficiu efectuată în 2014 ([59]), ESMA a arătat că, probabil, pentru autoritățile de reglementare și emitenți costurile sunt minime. În cadrul consultărilor derulate ([60]) nu au fost exprimate preocupări cu privire la costuri. Câteva părți interesate (întreprinderi, ACN), precum și unii experți guvernamentali ([61]) au susținut, însă, că metoda de calculare a drepturilor de vot ar putea fi considerată complexă sau dificil de interpretat.

În majoritatea cazurilor, statele membre nu au transpus aceste dispoziții în legislația lor națională până la începutul anului 2016. Regulamentul delegat al Comisiei privind metodele de calcul pentru participațiile importante s-a aplicat direct înainte de sfârșitul anului 2015. Potrivit evaluării prealabile a Comisiei, ar putea fi prea devreme pentru a trage concluzii cu privire la eficacitatea acestei metode de calcul în scopul transparenței. Ar fi necesară o perioadă de aplicare de șase ani pentru a observa o eventuală modificare progresivă a comportamentului diferitelor părți interesate și eventuala dezvoltare de noi instrumente financiare.

Notificarea participațiilor importante de către acționari

Pentru a îmbunătăți securitatea juridică, a spori transparența și a reduce sarcina administrativă pentru investitorii transfrontalieri, DT a instituit un regim mai armonizat de notificare de către acționari a deținerilor importante de drepturi de vot. Statele membre nu pot adopta norme mai stricte decât în anumite situații ([62]). Acționarii sunt încurajați să utilizeze formatul standard conceput de ESMA pentru a fi transmis atât emitentului, cât și ACN relevante ([63]).

---

măsura în care s-ar modifica valoarea teoretică a unui instrument financiar în cazul unei variații a prețului instrumentului subiacent, oferind o imagine exactă a expunerii titularului față de instrumentul subiacent.

58 Regulamentul delegat (UE) 2015/761 al Comisiei din 17 decembrie 2014 de completare a Directivei 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului cu privire la anumite standarde tehnice de reglementare referitoare la participațiile importante. Acest regulament prevede, în special, că instrumentele corelate cu un coș de acțiuni și un indice se raportează numai dacă valorile mobiliare relevante reprezintă 1 % sau mai mult din drepturile de vot asociate acțiunilor subiacente ale emitentului sau 20 % sau mai mult din valoarea valorilor mobiliare incluse din coș/indice sau ambele. O abordare bazată pe principii a fost adoptată ca metodă de determinare a delta. Totuși, această metodă oferă suficientă acuratețe și comparabilitate dacă este supravegheată în permanență. Ea permite, de asemenea, includerea instrumentelor derivate nou dezvoltate, reducând la minimum posibilitățile de arbitraj de reglementare.

59 A se vedea anexa III la *Documentul consultativ privind proiectele de standarde tehnice de reglementare referitoare la participațiile importante și lista orientativă a instrumentelor financiare care fac obiectul cerințelor de notificare în temeiul Directivei revizuite privind transparența*.

60 A se vedea răspunsurile la consultarea publică organizată de Comisie cu privire la raportarea publică a întreprinderilor și răspunsurile la chestionarul EGESC (cu referire la anexa III la Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind verificarea adecvării).

61 EGESC.

62 În temeiul articolului 3 alineatul (1a) din DT, statele membre au posibilitatea de a impune cerințe mai stricte atunci când: (i) stabilesc praguri mai mici sau suplimentare pentru notificarea deținerilor de drepturi de vot și când solicită notificări echivalente în privința pragurilor care se bazează pe deținerile de capital; (ii) impun obligații mai stricte în ceea ce privește conținutul (precum comunicarea intențiilor acționarilor), procesul și

Posibilitatea ca statele membre să introducă cerințe mai stricte pentru notificarea acționarilor în anumite situații a generat regimuri de notificare divergente între statele membre ([64]). Opt state membre au decis să stabilească un prag mai mic decât pragul de 5 % prevăzut de DT. Marea majoritate a statelor membre au inclus, de asemenea, praguri suplimentare mai ridicate. Normele naționale variază și în ceea ce privește definiția evenimentului care declanșează obligația de notificare pentru acționari, intervalul de timp după care se consideră că un acționar a luat cunoștință de evenimentul declanșator, termenul limită pentru notificarea emitentului de către acționar, canalul de comunicare pentru depunerea notificării (e-mail, portal digital, fax sau poștă). Consultările au arătat că acest lucru duce la costuri suplimentare ale investițiilor transfrontaliere pentru acționari, având în vedere varietatea regimurilor aplicabile în funcție de statul membru de origine al emitentului.

Situația este similară în ceea ce privește termenul și formatul în care emitenții trebuie să facă publice notificările acționarilor. Potrivit majorității respondenților, diferitele regimuri de notificare din statele membre pot reprezenta o provocare pentru utilizatorii informațiilor prezentate de emitenți, în special în ceea ce privește calendarul și canalele de comunicare. Unii utilizatori ar fi în favoarea unui formular standard obligatoriu pentru publicarea de către emitenți a notificărilor acționarilor, pentru a facilita compararea și analizarea informațiilor prezentate. Formularul standard publicat de ESMA nu este obligatoriu (deși ACN trebuie să ofere o explicație în cazul în care decid să nu îl impună emitenților pe care îi supraveghează). Acest lucru duce la utilizarea unor formulare de notificare diferite.

De aceea, se solicită Comisiei să își exercite competențele delegate pentru a adopta standarde tehnice care să specifice - și să armonizeze - cerințele de notificare în măsura în care este necesar.

Raport privind plățile efectuate către guverne de întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectorul exploatării forestiere sau în sectorul extractiv (raportare pentru fiecare țară în parte)

Completând capitolul 10 din Directiva 2013/34/UE (Directiva contabilă), modificarea adusă Directivei privind transparența în 2013 a introdus obligația emitenților care desfășoară activități în sectorul extractiv sau în sectorul exploatării pădurilor primare de a publica un raport anual privind plățile efectuate către guvernele țărilor în care își desfășoară activitatea. Acest raport trebuie întocmit în conformitate cu capitolul 10 din Directiva contabilă.

---

calendarul notificării; (iii) aplică actele cu putere de lege și actele administrative adoptate în ceea ce privește ofertele publice de cumpărare, fuziunile și alte operațiuni care afectează proprietatea sau controlul asupra societăților supravegheate de autoritățile desemnate de statele membre în temeiul articolului 4 din Directiva 2004/25/CE (Directiva privind ofertele publice de cumpărare), care impune obligații de publicitate mai stricte.

63 Formularul este disponibil la adresa https://www.esma.europa.eu/document/standard-form-major-holdings.

64 A se vedea *Ghidul practic al ESMA din 2019 privind normele naționale referitoare la notificarea participațiilor importante*.

În general, statele membre au transpus corect această dispoziție pentru piețele de capital. Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea privind raportarea pentru fiecare țară în parte din prezentul raport.

Concluzii

Modificarea adusă Directivei privind transparența în 2013 a îmbunătățit, în general, funcționarea piețelor de capital prin faptul că a redus sarcina pentru emitenții mici și mijlocii, a permis introducerea citirii automate (ESEF) pentru a îmbunătăți comparabilitatea informațiilor întreprinderilor cotate la bursă pentru utilizatori și a armonizat calcularea drepturilor de vot. Cu toate acestea, Comisia ia act de o serie de preocupări, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a cerințelor în materie de informații financiare și nefinanciare. Este posibil ca unele practici naționale să nu fie atât de eficace cum s-a preconizat, deoarece sunt percepute ca fiind insuficiente pentru a asigura un schimb eficient de informații între autoritățile naționale și o examinare a informațiilor financiare de către autorități competente independente. De asemenea, Comisia ia act de efectele negative ale normelor naționale divergente privind notificările acționarilor asupra integrării piețelor de capital din UE.